

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

BESLISSING (BRUGEL-BESLISSING-20231005-245)

Betreffende de toekenning van een vergunning aan de vzw
La Ramassette om de lokale energiegemeenschap 'Coin du
Balai' op te richten

Opgesteld op basis van artikel 28sexiesdecies van de
ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van
de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk
Gewest.

5/10/2023

Inhoudsopgave

1	Juridische grondslag.....	3
2	Inleiding.....	3
3	Analyse en ontwikkeling.....	4
3.1	Rechtsvorm.....	4
3.2	Analyse van de criteria.....	4
3.2.1	Wat betreft de leden van de energiegemeenschap.....	4
3.2.2	Wat betreft het bestuur van de energiegemeenschap.....	4
3.2.3	Wat betreft de activiteiten van de energiegemeenschap.....	5
3.2.4	Wat betreft de statuten van de energiegemeenschap.....	6
3.2.5	Wat betreft de ontwerpovereenkomsten.....	8
3.2.6	Wat betreft de productie-installatie.....	10
4	Beslissing.....	11
5	Inwerkingtreding.....	11
6	Beroep.....	11

I Juridische grondslag

De ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bepaalt in haar artikel 28^{sexiesdecies} dat elke energiegemeenschap van BRUGEL een vergunning moet krijgen alvorens haar activiteit te beginnen.

De criteria voor toekenning van die vergunning zijn opgenomen in de elektriciteitsordonnantie en werden nader vastgesteld in richtsnoeren¹ die BRUGEL heeft aangenomen om de projectbeheerders te begeleiden in het kader van hun aanvraag. Deze controle heeft meer bepaald betrekking op de volgende criteria:

- De leden;
- Het bestuur;
- De statuten;
- De activiteiten die de gemeenschap zal ontwikkelen.

In overeenstemming met de procedure voor de toekenning van een vergunning neemt BRUGEL een beslissing over de toekenning of weigering binnen een termijn van 60 dagen na de ontvangst van het volledige aanvraagdossier.

2 Inleiding

De vzw La Ramassette, met maatschappelijke zetel te 1170 Watermaal-Bosvoorde, Terhulpsesteenweg 295, heeft op 8 juni 2023 bij BRUGEL een dossier ingediend tot aanvraag van een vergunning om in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een energiegemeenschap te exploiteren. Een volledig dossier werd bij ons ingediend op 22 september 2023.

Het project betreft een aanvraag van vergunning voor een lokale energiegemeenschap. De gemeenschap bestaat uit 30 leden, waarvan 29 natuurlijke personen en een kleine onderneming. De energiegemeenschap wenst activiteiten te ontwikkelen voor de productie, het verbruik, de opslag en het delen van elektriciteit die afkomstig is van hernieuwbare energiebronnen. De energieproductie zal worden verzekerd door afzonderlijke installaties van fotovoltaïsche panelen in het bezit van bepaalde leden van de LEG.

¹https://www.brugel.brussels/publication/document/brochures/2023/nl/Gids_Vergunningen_energiegemeenschappen.pdf

3 Analyse en ontwikkeling

3.1 Rechtsvorm

De energiegemeenschap heeft beslist de rechtsvorm van een vzw aan te nemen, door het wijzigen van de statuten van een bestaande vzw, de vzw La Ramassette. Deze vorm van rechtspersoon is gepast voor een energiegemeenschap.

3.2 Analyse van de criteria

3.2.1 Wat betreft de leden van de energiegemeenschap

Overeenkomstig artikel 28sexies van de elektriciteitsordonnantie kan een lokale energiegemeenschap als lid hebben "elke natuurlijke persoon, lokale overheid of kleine of middelgrote onderneming, [...], mits, voor ondernemingen, hun deelname aan een of meer energiegemeenschappen niet hun voornaamste commerciële of professionele activiteit is".

In dit geval brengt de LEG 29 natuurlijke personen en een kleine onderneming samen.

Voor ondernemingen zijn er twee voorwaarden verbonden aan deelname aan een lokale energiegemeenschap: 1) het moet een kleine of middelgrote onderneming zijn, met respectievelijk minder dan 50 of minder dan 250 werknemers, met een jaaromzet die lager is dan respectievelijk 10 miljoen of 50 miljoen euro, of een jaarlijkse balans van minder dan 10 miljoen of 43 miljoen euro; 2) de deelname aan een energiegemeenschap is niet hun voornaamste commerciële of professionele activiteit. Beide voorwaarden zijn onderzocht voor de deelnemende kleine onderneming.

Deze onderneming is een commanditaire vennootschap met de naam 'CatherineBuresi':

- Kmo: de vennootschap heeft geen VTE en de omzet bedroeg 20.470 EUR tijdens het vorige boekjaar, volgens de gegevens meegedeeld door de LEG. De vennootschap is dan ook een kleine onderneming zoals bedoeld in de ordonnantie.
- Belangrijkste commerciële activiteit: de onderneming is actief op het gebied van audit en beoordeling van projecten in de domeinen schrijven, ontwikkeling, productie, verspreiding. Ze neemt op heden niet deel aan enige andere energiegemeenschap.

BRUGEL meent dat aan dit criterium is voldaan.

3.2.2 Wat betreft het bestuur van de energiegemeenschap

Overeenkomstig artikel 28sexies van de elektriciteitsordonnantie wordt de daadwerkelijke controle op de lokale energiegemeenschap "alleen uitgeoefend door haar leden die gevestigd zijn in de nabijheid van de door de lokale energiegemeenschap opgezette projecten".

3.2.2.1 Daadwerkelijke controle

Om te beoordelen hoe de daadwerkelijke controle binnen een energiegemeenschap wordt uitgeoefend, analyseert BRUGEL onder meer wie **stemrecht** heeft, de specifieke bepalingen

inzake de **benoeming van de vennoten**, of er bepalingen zijn die uitdrukkelijk bepalen aan wie de **controle over de vennootschap** is toevertrouwd enzovoort. Vervolgens controleert BRUGEL of de leden die de daadwerkelijke controle hebben, wel degelijk zijn gevestigd **in de nabijheid** van de projecten van de LEG.

Met betrekking tot het **stemrecht** bepaalt artikel 20 van de statuten dat alle deelnemers aan de activiteiten van de energiegemeenschap een gelijk stemrecht hebben binnen de algemene vergadering. De beslissingen in verband met de energiegemeenschap worden genomen door de gewone leden van de energiegemeenschap. Naargelang het soort beslissing dat moet worden genomen worden er limieten inzake aanwezigheidsquorum en aantal stemmen vastgesteld.

Wat betreft de benoeming en afzetting van de bestuurders, en van de leden van het bestuursorgaan, is de algemene vergadering bevoegd; alle leden van de energiegemeenschap maken deel uit van de algemene vergadering en hebben ieder één stem.

De statuten bevatten geen bijzondere bepaling die de daadwerkelijke controle voorbehoudt aan een welbepaald persoon.

Bijgevolg meent BRUGEL dat er is voldaan aan het criterium inzake daadwerkelijke controle.

3.2.2.2 Criterium van nabijheid

Volgens artikel 5 van de statuten wordt het criterium van nabijheid opgevat als zijnde de 'Bezemhoek'/'Coin du Balai', dewelke in de statuten duidelijk gedefinieerd is als de perimeter met daarin de woningen op de Terhulpesteenweg (nr. 200 tot 420 en nr. 255 tot 603), de Buksboomstraat, de Kattenberg, de Dennebosstraat, de Roodborstjesweg, de Hakbosstraat, de Eigenhuisstraat, het Rik Woutersplein, de Auguste Beernaertstraat, de Citadelstraat, Heiligenborre, Terugdrift en de Jachtstoetdreef.

Artikel 5 van de statuten bepaalt ook dat de leden-natuurlijke personen woonachtig moeten zijn in de wijk 'Bezemhoek'/'Coin du Balai' en dat de deelnemende rechtspersonen hun maatschappelijke zetel moeten hebben binnen de perimeter van deze wijk. Bijgevolg bevinden alle leden zich wel degelijk in de nabijheid van de projecten ontwikkeld door de LEG. BRUGEL meent dat aan dit criterium is voldaan.

3.2.3 Wat betreft de activiteiten van de energiegemeenschap

Overeenkomstig artikel 28septies, §1 van de elektriciteitsordonnantie mag de lokale energiegemeenschap alleen "*elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen produceren, verbruiken, opslaan en intern delen*".

Artikel 9 van de statuten bepaalt dat de LEG de volgende activiteiten mag uitvoeren: elektriciteit afkomstig van hernieuwbare energiebronnen produceren, verbruiken, opslaan en delen.

De activiteiten die in dat verband zullen worden uitgevoerd, zijn de activiteiten die door de ordonnantie worden toegelaten.

BRUGEL meent dat aan het criterium is voldaan.

3.2.4 Wat betreft de statuten van de energiegemeenschap

In de statuten van de energiegemeenschap moeten verschillende elementen terug te vinden zijn, inzonderheid de volgende aspecten:

- De bepalingen met betrekking tot de daadwerkelijke controle van de energiegemeenschap en de modaliteiten voor de uitoefening van het stemrecht binnen deze gemeenschap en, in het geval van een hernieuwbare-energiegemeenschap en een lokale energiegemeenschap, de criteria op basis waarvan de nabijheidsvoorwaarde bedoeld in artikel 28sexies, § 2, zal worden vastgelegd;
 - De statuten voorzien de relevante bepalingen in de artikelen 5 en 20. Er wordt verwezen naar de beschouwingen met betrekking tot het bestuur van de energiegemeenschap zoals bedoeld in artikel 28sexies, § 2.
- De bepalingen die de autonomie van de energiegemeenschap waarborgen ten opzichte van haar individuele leden en andere marktactoren die op andere wijze met haar samenwerken;
 - Er wordt hierbij verwezen naar de beschouwingen in verband met de daadwerkelijke controle. Uit de analyse van BRUGEL blijkt dat de gemeenschap inderdaad van plan is om op een democratische manier te werken, waarbij alle gewone leden een gelijk stemrecht krijgen.
- Een beschrijving van de ecologische, sociale of economische doelstellingen van de energiegemeenschap;
 - Artikel 3 van de statuten bepaalt het maatschappelijk doel van de LEG als (vrije vertaling) *“milieu-, sociale en economische voordelen bieden aan zowel haar leden als op het niveau van het grondgebied waar ze haar activiteiten uitoefent via haar lokale energiegemeenschap (LEG) zoals bepaald door de ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 17 maart 2022, de zgn. elektriciteitsordonnantie. De beoogde voordelen zijn met name: de verhoging van de lokale en hernieuwbare energieproductie, de vermindering van broeikasgassen (BKG) uit elektriciteit, de deelname aan de energietransitie, de versterking van de veerkracht van het elektriciteitsnet, de verbetering van de kennis over hernieuwbare energie, de strijd tegen energiearmoede en de daling en stabilisering van de elektriciteitsprijs”*. De vzw wil ook contacten opbouwen tussen de inwoners van de wijk.

BRUGEL is van mening dat de gemeenschap ecologische, sociale en economische doelstellingen nastreeft. Er is aan het criterium voldaan.
- Een beschrijving van de activiteiten die de energiegemeenschap kan uitvoeren;
 - Er wordt hierbij verwezen naar punt 3.2.3 hierboven. Er is aan dit criterium voldaan.
- De bepalingen inzake het gebruik van eventuele winsten uit de activiteiten van de energiegemeenschap. Deze bepalingen zorgen ervoor dat het nastreven van ecologische, sociale of economische doelstellingen voorrang krijgt op het nastreven van financiële winst;

- Artikel 10 van de statuten bepaalt het volgende (vrije vertaling): "Ze kan ook elke operatie met economisch karakter leiden op voorwaarde dat deze slechts bijkomstig is ten opzichte van haar maatschappelijke doel en uitsluitend bijdraagt aan de realisatie ervan. Indien de activiteiten die door de energiegemeenschap worden uitgeoefend, in voorkomend geval winst opleveren, zal deze winst uitsluitend worden toegewezen aan de realisatie van haar maatschappelijke doel".

BRUGEL meent dat aan het criterium is voldaan.

- De bepalingen inzake toetreding en uittreding van leden: deze regelingen moeten transparant, objectief, billijk, niet-discriminerend en evenredig zijn;
- Met betrekking tot de toetreding van gewone leden bepaalt artikel 5.1 van de statuten dat de volgende personen een gewoon lid van de gemeenschap kunnen worden (vrije vertaling): "de gewone leden-natuurlijke personen moeten woonachtig zijn in de wijk genaamd 'Bezemhoek'/'Coin du Balai' in Watermaal-Bosvoorde en minstens de leeftijd van 14 jaar hebben.

De wijk 'Bezemhoek'/'Coin du Balai' omvat de woningen op de Terhulpesteenweg (nr. 200 tot 420 en nr. 255 tot 603), de Buksboomstraat, de Kattenberg, de Dennebosstraat, de Roodborstjesweg, de Hakbosstraat, de Eigenhuisstraat, het Rik Woutersplein, de Auguste Beernaertstraat, de Citadelstraat, Heiligenborre, Terugdrift en de Jachtstoetdreef.

Elke overheidsinstantie en kleine of middelgrote onderneming die gevestigd is in de nabijheid van de door de lokale energiegemeenschap opgezette projecten en mits, voor ondernemingen, hun deelname aan een of meer energiegemeenschappen niet hun voornaamste commerciële of professionele activiteit is, kan vragen om als gewoon lid toe te treden. Om opgenomen te worden als gewoon lid, moeten deze rechtspersonen hun maatschappelijk zetel hebben in de wijk Bezemhoek/Coin du Balai".

BRUGEL is van mening dat deze criteria transparant, objectief en niet-discriminerend zijn.

- Met betrekking tot de toetredende leden bepaalt artikel 5.2 van de statuten dat de volgende personen een gewoon lid van de gemeenschap kunnen worden (vrije vertaling): "de toetredende leden-natuurlijke personen moeten woonachtig zijn in de wijk 'Bezemhoek'/'Coin du Balai' in Watermaal-Bosvoorde en minstens de leeftijd van 14 jaar hebben.

De wijk 'Bezemhoek'/'Coin du Balai' omvat de woningen op de Terhulpesteenweg (nr. 200 tot 420 en nr. 255 tot 603), de Buksboomstraat, de Kattenberg, de Dennebosstraat, de Roodborstjesweg, de Hakbosstraat, de Eigenhuisstraat, het Rik Woutersplein, de Auguste Beernaertstraat, de Citadelstraat, Heiligenborre, Terugdrift en de Jachtstoetdreef.

Elke overheidsinstantie en kleine of middelgrote onderneming die gevestigd is in de nabijheid van de door de lokale energiegemeenschap opgezette projecten en mits, voor ondernemingen, hun deelname aan een of meer energiegemeenschappen niet hun voornaamste commerciële of professionele activiteit is, kan vragen om als toetredend lid toe te treden. Om te worden toegelaten als toetredend lid, moeten deze rechtspersonen gevestigd zijn binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en beschikken over een elektriciteitsmeter binnen de perimeteer van de Bezemhoek, hierboven gedefinieerd, opdat deze zouden kunnen deelnemen aan de activiteiten van de energiegemeenschap".

BRUGEL is van mening dat deze criteria transparant, objectief en niet-discriminerend zijn.

- Wat het vertrek van de leden betreft, voorzien de statuten bepalingen in verband met het ontslag, de schorsing en de uitsluiting van de leden in artikel 11 van de statuten:
 - Met betrekking tot ontslag: de statuten bepalen dat elk lid te allen tijde ontslag kan nemen uit de vereniging door een brief te versturen naar het bestuursorgaan. De statuten voorzien ook dat elk lid dat zich in de volgende gevallen bevindt als ontslagnemend:
 - het lid dat niet langer aan de toelatingsvoorwaarden beantwoordt;
 - een lid dat niet meer in orde is met de betaling van de jaarlijkse bijdrage na aanmaning;
 - dat niet deelneemt aan drie opeenvolgende algemene vergaderingen zonder zich te laten verontschuldigen.
 - Wat de uitsluiting van een lid betreft, die kan alleen door de algemene vergadering worden uitgesproken. Het bestuursorgaan kan de beoogde leden schorsen tot de algemene vergadering een beslissing heeft genomen. De statuten bepalen ook dat leden de mogelijkheid hebben om gehoord te worden.

BRUGEL is van mening dat ook deze criteria transparant en niet-discriminerend zijn en dat ze de rechten van verdediging respecteren.

- De bepalingen betreffende de modaliteiten voor afstand en overdracht van aandelen en bijdragen van de leden;
 - Daar de LEG een vzw is, hebben de leden geen aandelen.
- Bepalingen inzake de duur en de ontbinding van de energiegemeenschap.
 - Artikelen 41 en 42 van de statuten bevat de regels in verband met de ontbinding van de vereniging.

3.2.5 Wat betreft de ontwerpovereenkomsten

Artikel 28*quattuordecies*, §1, van de elektriciteitsordonnantie bepaalt dat de deelnemers aan een activiteit van een energiegemeenschap elk een overeenkomst sluiten met de energiegemeenschap over hun rechten en plichten. De overeenkomst bevat de volgende elementen (vrije vertaling):

- *"de regels en verantwoordelijkheden die van toepassing zijn inzake de naleving van de persoonlijke levenssfeer en de bescherming van de persoonsgegevens;*
- *de modaliteiten voor uitoefening van de activiteiten van de energiegemeenschap waaraan de deelnemer deelneemt;*

- *in het geval van het delen van elektriciteit, de billijke, transparante en niet-discriminerende regels voor het delen en, desgevallend, factureren van elektriciteit en de netwerkkosten, belastingen, taksen, toeslagen, vergoedingen en bijdragen van alle aard die van toepassing zijn op deze elektriciteit;*
- *de procedure die van toepassing is in het geval van niet-betaling: deze procedure omvat ten minste de verzending van een aanmaning en een ingebrekestelling;*
- *de modaliteiten voor het opstarten van buitengerechtelijke procedures voor de beslechting van geschillen.*

De inhoud van de overeenkomst wordt uitgedrukt in duidelijke en begrijpelijke taal en omvat alle informatie die nuttig is om de partijen hun rechten en plichten te laten begrijpen. Deze overeenkomsten maken geen onderscheid tussen de deelnemers."

In het voorliggende geval wil de LEG een activiteit van energiedeling ontwikkelen. De LEG heeft twee ontwerpovereenkomsten ingediend:

- een overeenkomst tot regeling van de rechten en plichten van de deelnemers aan de activiteit van energiedeling ten aanzien van de LEG. BRUGEL onderzoekt hierna de verschillende criteria voor deze overeenkomst:
 - de regels en verantwoordelijkheden die van toepassing zijn inzake de naleving van de persoonlijke levenssfeer en de bescherming van de persoonsgegevens: de overeenkomst bevat bepalingen betreffende de bescherming van de persoonsgegevens in haar artikel 17.
 - de modaliteiten voor uitoefening van de activiteiten van de energiegemeenschap waaraan de deelnemer deelneemt: de overeenkomst legt in haar artikelen 5 en 6 de respectieve rechten en plichten van de gemeenschap en de deelnemer vast.
 - in het geval van het delen van elektriciteit, de billijke, transparante en niet-discriminerende regels voor het delen en, desgevallend, factureren van elektriciteit en de netwerkkosten, belastingen, taksen, toeslagen, vergoedingen en bijdragen van alle aard die van toepassing zijn op deze elektriciteit: de overeenkomst bevat in haar artikelen 7 en volgende bepalingen betreffende het gebruikte meetsysteem, de gekozen methode van verdeling, de prijs van de gedeelde elektriciteit evenals de facturering van de gedeelde elektriciteit.
 - de procedure die van toepassing is in het geval van niet-betaling: deze procedure omvat ten minste de verzending van een aanmaning en een ingebrekestelling: de overeenkomst voorziet in deze procedure in haar artikel 11 en bevat wel degelijk de verzending van een aanmaning en een ingebrekestelling.
 - de modaliteiten voor het opstarten van buitengerechtelijke procedures voor de beslechting van geschillen: de bepalingen betreffende de beslechting van geschillen zijn opgenomen in artikel 18 van de overeenkomst. Dit artikel verwijst inzonderheid naar de mogelijkheid om zich te richten tot de Geschillendienst van BRUGEL.
- een overeenkomst tot regeling van de rechten en plichten van de deelnemers-producenten ten aanzien van de LEG. BRUGEL onderzoekt hierna de verschillende criteria voor deze overeenkomst:

- de regels en verantwoordelijkheden die van toepassing zijn inzake de naleving van de persoonlijke levenssfeer en de bescherming van de persoonsgegevens: de overeenkomst bevat bepalingen betreffende de bescherming van de persoonsgegevens in haar artikel 17.
- de modaliteiten voor uitoefening van de activiteiten van de energiegemeenschap waaraan de deelnemer deelneemt: de overeenkomst stelt in haar artikelen 5 en 6 de respectieve rechten en plichten van de gemeenschap en de producent vast.
- in het geval van het delen van elektriciteit, de billijke, transparante en niet-discriminerende regels voor het delen en, desgevallend, factureren van elektriciteit en de netwerkkosten, belastingen, taksen, toeslagen, vergoedingen en bijdragen van alle aard die van toepassing zijn op deze elektriciteit: de overeenkomst bevat in haar artikelen 7 en volgende bepalingen betreffende het gebruikte meetsysteem, de restinjectie, de prijs van de geïnjecteerde elektriciteit evenals de facturering van de geïnjecteerde elektriciteit.
- de procedure die van toepassing is op niet-betaling: deze procedure omvat minstens de verzending van een herinnering en van een ingebrekestelling: deze procedure omvat minstens de verzending van een herinnering en van een ingebrekestelling: de overeenkomst voorziet deze procedure in haar artikel 11 en omvat wel degelijk de verzending van een herinnering en een ingebrekestelling.
- de modaliteiten voor het opstarten van buitengerechtelijke procedures voor de beslechting van geschillen: de bepalingen betreffende de beslechting van geschillen zijn opgenomen in artikel 18 van de overeenkomst. Dit artikel verwijst inzonderheid naar de mogelijkheid om zich te richten tot de Geschillendienst van BRUGEL.

3.2.6 Wat betreft de productie-installatie

Overeenkomstig artikel 28^{septies} van de elektriciteitsordonnantie kan alleen de lokale energiegemeenschap eigenaar zijn of kunnen een of meerdere van haar leden eigenaar of houder zijn van een gebruiksrecht op de productie-installaties die de gemeenschap gebruikt om elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen te delen.

In dit geval zijn dertien leden van de LEG producerende leden en eigenaar van een productie-installatie (fotovoltaïsche panelen). Het totale vermogen van de installatie van de leden bedraagt 30,95 kWp. Er is dan ook aan dit criterium voldaan.

4 Beslissing

De aanvrager voldoet aan de criteria zoals vastgesteld in de artikelen 28*bis* en volgende van de elektriciteitsordonnantie.

BRUGEL verleent aan de vzw La Ramassette daarom een vergunning om een lokale energiegemeenschap in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te exploiteren voor een duur van 10 jaar.

5 Inwerkingtreding

Deze beslissing treedt in werking op de dag van kennisgeving ervan aan de aanvrager van de vergunning.

6 Beroep

Tegen deze beslissing kan beroep worden ingesteld bij het Marktenhof van Brussel in overeenstemming met artikel 30*undecies* van de elektriciteitsordonnantie.

Deze beslissing kan ook het voorwerp uitmaken van een klacht tot heroverweging bij BRUGEL in overeenstemming met artikel 30*decies* van de elektriciteitsordonnantie; deze klacht heeft geen opschortende werking.

* *

*